

John Keane politolog

Kdor poziva k oblasti ljudstva, ne razume zgodovinskih trendov

Dnevnikov objektiv - sobota, 27.03.2010

Tekst: Uroš Škerl Kramberger

Profesor John Keane, eden najbolj iskrivih političnih mislecev našega časa, se je v Ljubljano vrnil po skoraj treh desetletjih. V osemdesetih letih je v družbi civilnodružbenih prevratnikov in - kot rad poudari - punkerjev v živo opazoval (in podpiral) rušenje avtoritarnih režimov od Poljske do Jugoslavije. Nekaj desetletij kasneje opaža, da postsocialistične demokracije v svojem "človeškem" bistvu in motiti se je človeško niso bistveno različne od starih zahodnih demokracij. Nad vsemi se dviguje "slaba luna", piše Keane, profesor politologije na Westminsterski univerzi v Londonu in Družboslovnem raziskovalnem centru (WZB) v Berlinu, v svoji zadnji knjigi Življenje in smrt demokracije (The Life And Death of Democracy). Z malo nesreče bodo stare demokracije kmalu tam, kjer bodo komaj rojene: utopljene v dekadenci vsakdanjega življenja in udušene v aroganci oblasti. Profesor Keane je prijeten kavarniški pogovor o demokraciji, ki je segal od antične Mezopotamije prek jakobinske Francije do neoimperialne Obamove Amerike, končal v prihodnosti, ki je obenem preteklost - na Kitajskem.

V ZDA, ki so ena najstarejših demokracij na svetu, so poskušali zdravstveni sistem reformirati že pred drugo svetovno vojno, resno se je reforme lotil predsednik Truman po letu 1945, ostre debate so politiki vodili več kot šest desetletij. Proces, ki naj bi milijonom ljudi brez zdravstvenega zavarovanja omogočil dostop do osnovnih civilizacijskih pridobitev, je v političnem mlinu predstavniške demokracije, ki je izpostavljen vsakršnim interesnim pritiskom in ideologijam, vedno znova zastajal. Ta teden je Obamovi administraciji uspel pomemben korak naprej, vendar še ni dokončen. Profesor Keane, nam dogajanje, ki se vleče vsaj pol stoletja, daje misliti, da demokracija deluje, ali da sploh ne deluje?

Obamova zmaga ima dve pomembni poanti. Prvič, zgodila se je sredi največje recesije po letu 1930, ko v pravzaprav vseh demokratičnih državah poteka redistribucija prihodkov in bogastva v škodo revnih. Spekter neenakosti se povečuje, kar lahko ponazorimo s prisposodbo peščene ure. Njen ozki zgornji del, kjer so zbrani najbogatejši, se podaljšuje navzgor, iz

Copyright 2008 Dnevnik d.d.